

Teolog

4991

P O R T

W Z Ł O T E Y Ł O D Ż I

I a ś n i e W i e l m o ż n e y I e y M o ś c i P a n i e y

P. L V D O W I K I

420.
Kop.
I. 215.

Z B N I N A

O P A L E N S K I E Y

St a r o ś c i n y M i e d z y r z e c k i e y

P o b o ż n e g o ż y ć i a n a w i g a ć y a v g r u n t o w a n y ,

A

w b ł o g o s ł a w i o n e w i e c z n o ś c i b r z e g i

S m i e r ć i ą ś w i ą t r o b l i w ą w p ł a w i o n y

I a ś n i e W i e l m o ż n e m u I e g o m o ś c i P a n u

P. P I O T R O W I

Z B N I N A

O P A L E N S K I E M V.

St a r o ś c i e M i e d z y r z e c k i e m u .

P o z o s t a ł e m u w o ł a ń c h o p ł y w a ń c e m u M a ł ż o Ń k o w i

N a w c i ś e n i e g o r z k i e g o o s i e r o c e n i a n a w a ł n o ś c i

P r z y P o g r z e b o w y m ż a ł o b n y m A k c i e D n i ą 6. P a ź d z i e r n i k ą 1676.

w K o ś c i e l e R ą d l i Ń s k i m p o k a z a n y .

P r z e z W. S T A N I S Ł A W A S A N N E R A S. P H I L I P P A N E R T V S M .

C o n g r e g a t i o n i s O r a t o r i j . K a p ł a n ą

O f i a r o w a n y

z D o z w o l e n i e m S t a t y s y c h .

W P O Z N A N I U ,

W D r a k a r n i i W o y d e c h ą R e g u ł u s ą M ł o d u i e n i c z ą , R o k u P . 1677.

Phot. pol. 5563

JASŃNIE WIELMOŻNEMV,
á MNIE WIELCE MOŚCIWEMV PÁNŮ,
JEGO MOŚCI
P. PIOTROWI
Z B N I N A
OPALENSKIEMV,
STAROŚCIE MIEDZYRZECKIEMV,

Miłościwemu y Dobroczynnemu Pánu,
Jásnie Wielmożny á mnie wielce Mościwy Pánie.

22348 ^m

TAK nicozemny iest niektorych wmarłych ślan, że y widzieć
ich ludzie niechca: Świadek Augustus Cesarz, który wielkie-
go Alexandrá w popiół zdrobniatę ciało obaczyny, y spytany
czyliby przegnał iest Ptolomeusza widzieć: Regem se voluisse ait videre
non mortuos. Nie dźw bo takiiako Alexander, y Ptolomeusz czło-
wiek to iest Boga nieznaiacy y nieboiacy iest: śup z błotą złotem po-
wleczoney: prochno w mroku świeccace: trocha wiatru y páry w máley
garzcie zawarty: tęp czasu: celrazon fortuny, słabszy ná śkło w o-
chronie długo trwáiace: życia iego taká. Nic według łobá: w inszych
wersyách próżność od słowá zniknienie znaczącego plynaca: á tegoż
życiá iego máietność ná placu morskich rozboiom: Militia (Piraterium
insze texty czytaia) est vita hominis super terram. To iestseze wysy-
sko owym spólnie z pogárdstwem należy Chrześcianom, którzy kocháia
próżność, iáko mowi Prorok y kłamstwa szukáia. Słusnie oczy od tru-
pom ich odwrócić bo śmierć nie iest im portem ab importando ale po-
topem y stráta dobr ná ziemi záżywánych: śmierć ich iest Popielec y
Wielki piatek Dies occisionis: sami ficut oues in inferno, Quam be-
né ficut oues mowi S. Bernard, quia detracto vellere mundialium
diuitiarum, duré presleque detroni sempiternis nudi deputabuntur
incendijs. Niemáś czego prágnać widzieć ódarte zmysłskiego sceleton
y nágiemi świeccace kóściami, á zkopciatá dusę w piekle kryiáce, Lecz
ktorym zabáwia pobożność, celem niebo, y uprágmonia naywyższe dobro
iest nádziercia: tych y pośmierci godności y piękności żyiacey z wysy-
skim podmieięcznym pospolitwem zrownáć się niegódzi, bo onym pię-
kniejszym ná to widome, y Bogu miłszym sa niebem: z nich samo słońce
y miesiąc

Suetoni:
Tran: 1m
Off. C. 15.

Job. 7.

Pf. 4.

Pf. 48. De
verbis
Apl. ser.
zdo.

Isa. 30.
v. 26.

y miesiąc w większe się światło zbgaci Erit lux luna sicut lux solis & lux solis erit leptempliciter. Ex refractione lucis corporum beatorum mowi Richard: To zaś wślytko ztad bo śmierć ich niepodległa rozbojom, śmierć onsem sama pod klucz y w skład wieczności dzieła ich przeprowadza: Bernard S. mowi infideles mortem appellant, fideles autem quid? nisi Pascha. Mięto na ziemi w Wielkonocna festę y pięknie, stroyno wychodzących obaczyć: mili y piękni z ziemi na wieczna Paschę tak wcnoty bogatym prezentuiacyh się wstroieniem —
Matth. 22.
v. 30. widzieć, w którym wślysey będą sicut Angeli Dei in celo, wdzierczne słowem y požadane spectaculum widzieć wmarłego wcnoty bogatego. Węc lśnienie Wielmożna świętey pamięci ley Mości Pánia LUDOWIK z Bniną OPALENSKĄ Stárością Miedzyrzecką światobliwa niegdy Matzonkę W.M. mego Mięgo Páná, krotko w tych kilkukártach adumbrowana stáwiam przed oczy W.M. mego Mięgo Páná y Dobrodźciá struchlałemu tak ciężka stráta sercu náte pocieszę, która pobożność zmártých przynosić może: nie pomoemy žal wola Boża posmierzymy wczyni miły widok to, że nie podległe piraterio życie ley Mościey ale nápełniona wśelkiej pobożności bogactwami prześwie-
zna Nawa w Port wiecznego btoǵostáwienstwa wchodząca wręce W.M. mego Mięgo Páná podawam. Przyimieś W.M. M. Mięci Pan mile iáko mieta o miłey Matzonce swojej wzmiankę. A naymniejsza Kongregacya nászę w Oycomskiej chowác racysz protekcyi. Niech P. Bog btoǵostáwi, Zyczy

WM. memu Mościwemu Pánu y Dobrodźciowi

Dożywni Bogomodlá
y Slugá

X. STANISZAW SANNER
Congr. Oratorij

OS) (✱) (SO

Jonas inuenit nauem euntem in Tharhis & dedit nautum eius & descendit in eam, Iona 1. v. 5.

I. Dłobed co Jonasa popłynięsi? wiem że in Tharhis ná morze ale mo-
drzem doład przecię? Maluenda mowi: Locum quemdam vagum & incertum Gdysie: S. Hieronym potwierdza: Mare ingrediens quocumque pergere festinabat: Gdysie odpoyniósł. Śles też przeto jęglował/ wyrzucony z okrętu/ pśu mościemu wpadles w paszczę.

2. Wśyctim nam Bog y przyrodzenie nawigacya náznázelo Tłł. Przy-
rodzenie/ gdy w podobienstwie namy człowieka formowác zaczyna: In vtero Apud Pla-
absolui primum lumbos tamquam carinam naui mowi Aristoteles. Dostim tarde plac-
as sporządzeniem do ziemi obiecány/ do nieba idacy Omnes mare transferunt. Phil. Lib. 5.
A widzę że w tymże z Jonasem bardzi niebezpieczeństwie niż okrcie pływamy. C. 17.
Tá bestya ktora Jonasa pożarła Orca názwána z przyrodzenia przy okrcach się 1. Cor. 10.
Prat y tak chyżo odskakuić/ że lubo w posłynych okrci łci wiatrách/ wypże v. 1.
Dza/ owsem áwiadczy Pineba: Circa nauim gyros faciunt, idque adeo sine Pineda de
fatigatione vt interdum quadringentorum miliarium spatio naues sequantur. Rekys Sa-
kcoz rey je owsem gorsey bo generis masculini bestyi przy nároie życia swolego
Orcum niewidzi. O iáko nie lebnego Jonasa tá bestya á iuz niepowrotnie pojsła.

3. Węc tedy spólna nam z Jonasem nawigacya spólna też questya: Po-
wiedz kto/ co z czego Jonas sprawi się nieumiał? Doład plynieć? czyli do ślá-
las/ czyli do ledney godziny? Morze z hebrajskiego lam Suph názwáne á radice
soph quod est finire stráśnym wśawiezenie grozi nam śmierci brzegiem tym strá-
śny je niewiemy tedyli decretorium Jam. nas z okrcu życia/ rey bestyi/ Orco
ná pożarć wyrzuci. O wo prorocwo Dawidowe! Inspiritu vehementi con-
teres naues Tharhis vulgata antiqua czyta In vento orientali z płaczem wódzie-
my wypelnione. Nie leden sobie wplywających dni exmin náznázal dies anno-
rum nostrorum in ipsis septuaginta anni aži Tława iego In vento orientali nie
spodziewana zawietucha w życia poczetkach zatona. Nie leden ná complexey
poetę pászac potuśal sobie In potentibus octoginta aži on pędko w śley
z Łzechiašem zoni iálobnym conem palinodia Ewli Dum adhuc ordiret supei-
die me. Waz co nie z Jonasem nawigacya in Tharhis locum quemdam vagum
& in certum.

4. Tłj tedy ómá pospolita ktora Philo ludjom wymáwiał omelka Ho-
mines enim vltimum supplicium mortem existimant: at hec in diuino iudicio
vix est poenarum initium mieysca w nas nie ma do wiemy że śmierć nie jest vi-
tima linea ale przy niey dopiero pokasa się porcy wieczności. Powiedz kto
gdzie dusza twoia podiedzie? czyli wport Lucis æternæ? czyli w Czysćci? czyli
w Piele? O iáko y eu z Jonasem plynimy in incertum o iáko zápiátniehy
z Poetą

Quid vici, profum? et quid horrea? si matris Orcus.

Grandia cum paruis, in exorabilis, auro.

5. Tá twoje Jasne Wielmożna Mościwa Pani Ludowiko z Bniną O-
palenská Stárością Miedzyrzecká Jasniemiemożna Tławe pászac/ wznawam
nauem Tharhis. Ráda taka náwe classen flota pśino S. zowie classen fecit
Rex Salomon z Hebraistm nauem. Nauem classen bo grande & forte nauigi-
um mowi S. Larchusian re mowie náwe magnifice exstructam zowie S. Ale: 3. Reg. 9.
randryski Parlatá/ stuśle/ bo/ Jofus/ Łasť/ Rzesť/ Bulaw owsem/ Icepter Dion: Ri-
woty tu Maiorice Viceregal y wśelkich dignitastwo gromadnym/ á domo-
wym spzeteem swietnie nápełniona. Nauem Tharhis wiedz re Tławe twoje ná
morzu

morzu bo ślepi obiecany przewidywającym zagiel rozwieśalać/ na tym mówi
morzu forte ludic. 6. nazwane jest Torrens Cadumum starożytności strumie-
niem na morzu Domu tego/ forte y Pollich historykow y orfem Wyczytłego
początki Arolowia starożytnością przechodzi/ w naywyszych widzę dignitar-
stwach y w stawie żeglusiaca niesmiertelney. Nauem Tharsis wysyłę general-
nie nazwać muszę rodomiłość twoię/ teora gdy z Bnina płynąć zaczęła/ Ba-
szelango Bninskich z Senatu rugowane wskamie jej musiało kreszo aby ca-
ły żadnym tej Nawy dźwiedzię nie była łodka/ radży zarwie Naui Pratoria,
grande nauigium, dźwiedziżnym twi Senarofity płynęca strumieniem.

6. Ale widzę że decretorium lam kotrwia twoja morze farbuie/ owa zaś
locana nawę życia ludzkiego oblaściaca bestia choć starożwu przyległego imie-
niać starości niepozwoila. Czyli dę z Jonaszem pochlonęła/ czyliś wiedno z nim
nieszczęście Nawa twoja w plawiona/ Tute tego nierozumiey.

7. Mogła albowiem ta Jasnio Wielmożna Heroína z Pawłem S. morze
Curro non quā in incertum. A to gruntowno podoba twoja bydy ma Jasnio
Wielm. Mać Panie Starości Miedzyrzeczki je Nawa Jasnio Wielm. Jey
Mać Małgontki twoię nie bez zamierzonego płynąć celu bona spei promon-
toria, portu szczęśliwego niemiela.

J. Gregor

Naz: orat: Ierusalem, ciuitas in qua versamur & ad quam tendimus. Imięsły mnie zpo-

in finere

Gorgonia.

8. Ślawi rodoma swoje S. Nazianzen Gorgoniz patria superna erat
część te słowa niewiedzącego iako to razem bydy in via, & in termino, y że
głowac y bydy wstanowistw in qua versamur, ad quam tendimus. Wyznałem
iednak że to własnie jest nie z Jonaszem żeglować/ że to czyniło szczęśliwa na-
wiga twoja Jasnio Wielm. Mać Pani Starożina Miedzyrzeczka. Miałas
portu słowcy Nawe twoię/ y stanowistwo życia wiozias z soba in quo ver-
sabar ad quam tendebas. To wznosić w dalszy mowie moię. Wpomocy ewo-
le Jezu/ w przyczynie twoię Panno Maćko na chwałę wasze na zbawienie nasze.

Iacobus

Skazen:

in speculo

verit: Cap: im pod kluzem y w dobrym bydy zachowania. Grośi P. Bog opowiad

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

18. v. 2.

1. Tę malowała porę starożytności/ cślowieka wieidney rze tyb/ kluz
w drugiey trzymającego bo ma biespiecne/ wieidney porę zachowanie więc
część te słowa niewiedzącego iako to razem bydy in via, & in termino, y że
głowac y bydy wstanowistw in qua versamur, ad quam tendimus. Wyznałem
iednak że to własnie jest nie z Jonaszem żeglować/ że to czyniło szczęśliwa na-
wiga twoja Jasnio Wielm. Mać Pani Starożina Miedzyrzeczka. Miałas
portu słowcy Nawe twoię/ y stanowistwo życia wiozias z soba in quo ver-
sabar ad quam tendebas. To wznosić w dalszy mowie moię. Wpomocy ewo-
le Jezu/ w przyczynie twoię Panno Maćko na chwałę wasze na zbawienie nasze.

Lucanus

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

lib. 4.

2. Cwicie to nobzny świecie ofeży: abas się bydy Gensfortunata Cano-
pi: Quæ circumpectis vehitur sua rura phaelis. y polylia sie nawy twoię/ y
pozy tym species varias rerum, wczaj/ rośtoży/ bogactwa/ honory/ w nich za-
wiera/ przydaważ multitudinem negotiorum że y pacierza holdowney twoi
amowic/ czaś niema/ czyni ich martyres mundi, ca/ że gdyby dźwiedziara
część/ roś/ prac/ dla zbawienia swiego czynieli w proporecy podocy dla
ciebie wielkimi wysyłę byliby świętymi. Ale w porę wieczności do niebieś
im varias species/ do wiecznych nabożo stawisze multitudinem negotiorum

Uigdyś

Uigdyś ty portu nieobchodziel vorare non portare novit. Dobrze postrzeżi
tego je cie P. Bog nazwał diuitem mendacem bo zarwie bankrency/ po-
wierząci by namni jest dać w ale zachowanie dla tego. vae nauium alis. Wiedzi
ludzie teoryy y zdrowia/ y wieczności wśia chce ich zamyslić S. Bernard
Turpe sit diligere quod constat citius perire.

3. Jęszce papierowa w swiatowych ofeżach zlego zachowania nauigacya
pożaniemi Paterarcha Alexandrę Cyrillua S. te słowa Mitic in mare &c. ex-
ta Mitic in mare obfides & epistolas chartaceas per aquas y gruntownemi na-
uca dowodami je te płynące w papierach poselstwa tajemnice wśobie list-
tow/ correspondency/ niewiem istich zamysla. Ulich curiosus swiętego sę
doloży in tęg tylko sensu ofiactiem tery tego: Perinde quasi Veneris mysteria
celebrarent eam in papyro colentibus, ac pari laborantibus insania epistolas
miserunt. Je ta listkow pływacych nauigacya świeciliwy bezegoro niebydłie
wieczności dowodem vae quæ mitic. Przyczyna bo sa zlego piszący teczogni-
tami zachowania.

4. To co ma dożyć wieczności sładow chce w lepszym mieć Pan Bog Gasp:
zachowania. Wleśie czemu zowiemy nie tylko Catholicam ale też Apostoli-
tam Ecclesiam? Nam *αποστολος* pro classe aliquando ponitur. Zwieście
je ta iedyna flota Ecclesia Catholica w wśoły szczęśliwie wchodź porę wie-
czności bo Alutic regina adextris ale reflectue się też zaraz na to że omnis glo-
ria eius ab intus Tota incluta filia Regis intrinsecus sam nawet Rościoł Boży
nie tylko ozdoby tego y bogactwa w dobrym zamknięciu ab intus intrinsecus.

5. Z ofeżow Salomonowych iako do słađu nayperwienięszego do oblaści
swiego złoto przysłał P. Bog: Laminas auri obrizati affixit per totum ale to złoto
(z Hebrajskiego Ceger *leb 28.*) Augustin S. zowie aurum clausum Pagni-
nis przydawa Quod diligenter claudatur, & custodiatur. Chęć do nieba co
zarwie/ zamkni czyni styde niebo takim portem wyży teoryby też kluz. miał
od sładow duszy twoię dobrze to zachowanie nabyłszy tam wysyłę.

6. Plii słabsey y w gospodarskich portowe zamknięcie P. Bog obmyślił
babawach. Chwali matronę iednę Quæ fuit lanam & linum & operata est con-
silio manuum suarum facta est quasi navis. Corneli *de Lap.* przy tym tał mowł
Mulier hæc strenua operando lanam & linum similis est nauibus omgem mi-
te bierac z Arolowcy nieba y ziemie/ zbam się że przez to y nawę y portem albo
dobrym pobożności zachowaniem bydy moga: stawi Narożeczka Maćki Mistrz
Angielskiego Doktorę je nayprzedniejszym z słał się Bogu ofeżem Nauicula Do-
mini, prima est Virgo gratiosa takimże własnie dośla tego sposobem operan-
do lanam & linum o teory S. Jan Damascen twierdzi opera manuum eius e-
rant lanæ, lini, & serici. A teoż niewie że przytem zaraz z słał się naybłogost-
wleśa Panna/ nawę y portem w teory iako w naybieszczniejsze zamknięcie sło-
żi y swiatu poufał iedynego Syna swiego Bog Ociec. Aby ten wysyłę teo-
ry bydy się plia Naws: Panny gmin cymje torem operando lanam & linum
tego dochodziel.

7. Wśyśto Jerycho w twi swioley weonę miało y weonę/ iedną tylko
matronę Raab wdom swoy przyięła port/ zachowanie/ calosć życia y fortun/ iofus 6.
owych mowie spiegow Jaraelskich. Wśyś zachowaś to cał wielkie dobro Ra-
babo Operui eos stipula lini. Naybieszczniejszy port y zamknięcie wprzedy.

8. Małec byro pochwały twoie Jasnio Wielm. Mać Pani Ludowiko O-
palenka Starożina Miedzyrzeczka/ y słusnie tu z S. Gęzgorzem Theologiem
też. Si te ob talia laudarem ab vmbra laudarem statum & ab vnguibus leo-
nem. Jednak że y sam nieba Arolowa temi pochwalami Bog y Rościoł tego
wystawia y te powinien iestem nanięni. Wśiaś z ręk. Jasnio Wielm: nie-
bdy Jey mać Paney Tereffy z Czarnkoma Opalenkiej Woiwodziny Po-
znańskiej

21

znauńskiej

znanskiej światobliwej Rodzicielki twojej godne i cobyś w niej i w niej
bawę a wcieleniem prawie wstawieniem rąkci bely spowieszczenia je niemiala
przynać Opera est consilio Aben i Ezra cyra in voluntate manum su
arum iakoby rozumna wola w rękę twoich wstawienie sloz iedwale
przedsz co co y w rękę Twa. Panoy S. Jan Damasceen przedstawia wystawia
Consistentia to przysposobności cnoty albo zachowanie w nawie twojej. Jezeli
albowiem szczyt obrocy na miłe Bogu y ludzjom powierzchny przysposobno
przymiory tyoio dobre wycieniala w takich zachowaniach. Ponieważ
albowiem świadczeniem Cornelij a Lap. te krotce w papierach plymac y w krot
gach sobie pragna zaronac przez to samo iako wzymy otkrycie wstyktie przymie
ry neopis ztraca Quzenim ed relicto, totas se dedere voluit, orationi, lecti
oni, contemplationi, cerebrum quod feminis est debile affligunt, & laetudo
suntque phantasticz, anxiz, scrupulosz, maniacz, superbz, delirz vti expe
riencia multa didici. Tak znowu gdy tego przysposobności macron potopu w co
bie niebela oświecam nalezyte y piękne stanowi twoiemu zabawy je temi zach
walas ow wysoki rozładek roztropne baczenie z pomiernym powagi zachowa
niem ludzkość y dobroczynność spoloyna wesołość/niezprzecznosc przylaj
bez pochleбноści/ wspaniałość bez presumpcy/ nabozenstwo bez scrupulow/
chownosc bez rozurności/ słowem wstyktie piękny dobrego przyrodzenia
przymiorem ozdoby w robie zlozone je mowię tu iako w porcie iakim wpie
knych y nalezytych stanowi twoiemu zabawach widzieliśmy zachowanie/ porz
widzieliśmy w słowey Twoim twojej.

9. Tak zloza Twoja twoja byla y wielu nad przyrodzoną cnotę mienym
zachowaniem. Spul krotkosłuch/ na zbawienne y bogomyślnie conferencie zcho
dził wesołość je cnotę ro obczyste Jasnę Wielką: lubi twojej ceras żyjący
Insulac / krotcy niech blago żyje / wbratękły pousłalosi maie wiadomości
ee cnot akcy twoje/ wysławiały. Dobrze to y samemu cyko Bogu wiadome. w
sercu twoim zachowanie swiatu co infego na pozor podrauciacz zemięściel
dowodnym przykładem to co S. Kłazianzen powieścił: Carni enim caputale
nequaquam separat a spiritu neque si qua caput habeat. virum ideo caput pri
mum ignorat. Tłech porachula pełne światobliwej żarliwości napominania
twoje/ ci krotym wymytkich pochłanowawczy rozpuszcze izzklow usu/ y poczi
wosci/ przy twojej nie godziła sie wraźac obeonosi/ a przynac musza je ob
słowy Twojej światobliwa ducha twoiego żarliwości iako piorunem ob
rżone przez ledzły owe zlego zachowania y wychowania Venetis mysteria. Tłech
sie krot y w to dobrze zapraczy: je iekże w domu Jasnę Wielkożnych Jchnosi
Rodzicom: co infse z Bronieim służebne Panienti zawinieli/ ta Heroina nie
wiinna bedac winę na sie przymowala y za winne niewinna cierpiala/ to sama
ola tego że Bog iey brode y wdrżecnie damy przymiory/ z tego też osobliwa w
sercach Rodzicielkach dal bel milosć też przezwycięż Heroinie/ ocoz y tym tak
iako namienieniem talenem strze przed Bogiem skłabiła sobie zasługi. Zdrowie
pospolicie in vasis papyri to nymach światowego światowia plywa/ ale nie w tej
Jasnę Wielką: mironies. Coz bowiem dysciplina zkrwawiona co pias mazięny
y krotwie tego osłady smiercio dopiero pokazyany cyko zdrowie miarby mie
czności oddane pokazuje: wstyktie to autem clausum y przy wstyktim tym
stypnie decydując będsie S. Kłazianst Insulac Omnia mundi Dominatoria
rapiebat; omniaque in tutissima recondere repositoria ita vnihil cerere relin
queret praeterquam corpus. Nie ow to teby malowany port krotcy domi
pnie / skrotkownosc z bluzem reprezentowala ale swiereni w słowey Twoim two
iej ogumowiney cnotami widziamy wielka Heroina tak strze pod Baskiej
cyko wiadomości bluzem zachowane cnoty.

In cap. 31.
Prod.

In sum.
Gorg.

Vbi supra.

10. Tłewiem czyli to mied co Lipsius o Ruennie napisal za odmianę; iustis Li.
Nunc quod aliquando portus fuerat spatioissimos hortos ostendit. Fundament
wepilowaci ten/ Bo y człowiek/ poled był w ogrodzie był iako na ladzie/ był magn.
iako w spoloynym otkry stanowisku Hominis terra paradisi est. Jowienem Rom. Imp.
poled sam był ogrodem y Ratem oym wnetczym/ pokoy/ wesele/ pociechy Lib. 1. 4. 5.
w sercu jego/ iako w porcie sie znaydowaly. Namienienie to skary zakonodawca w o. S. Greg. M.
tych słowach Planteur autem Dominus paradisi voluntatis. wu gar
aniqua cyra Paradisum in Eden. Poradziły siemiedego Philon co to zary Philo Alle
taki y gdsie Paradisi certę figuratę dicitur virtus: locus autem proprius pa
radiso Edem ideo est deliciz. virtuti autem conuenit, pax, voluptas, gaudium, Lib. 1.
in quibus sunt verze deliciz. W tym to ogrodzie krotcy w sercu ludzkim wfun
wany był/ port/ bo spoloynosc/ bo wesele. Skoro jednal zaim wygnany jest S. Greg. M.
człowiek/ sama ziemia morzem jest/ temu krotcy port z ogrodem veraciel Mare
seculum. Owszem iako sam człowiek przesił być ratem y ogrodem Bożych
rozkoszy/ tak stracił ow port pokoiu wesela/ że samo serce jego Dawid zowie
Profundum maris życie jego stało się nawa z portu wypchnięty y niespoloynych
pomociem nawalnosc. Co sam iuz P. Bog namieniel. Gdy Adam iekże w
raniu dysscego pyta Adam vbi es? Philo mowi że na to pytanie tak odpowie
dzie było potrzeba: Quarenti vbi es? respondetur nulloquam: nullum enim
locum habet mali hominis anima cui vel insitit vel infideat: ideo malus Gra.
cis dicitur ἀνθρώπος sic enim appellant malum cuius nulloquam vltus est. Talis
est autem homo incultus, fluctans semper & agitur, vagusque in morem in
certi flatus. Ocoz człowiek gdsie ogrodem/ y w ogrodzie/ tam portem jest y w
porcie/ gdsie sam przesił być ogrodem/ y wygnany z ogrodu tam bezportu/
na fale nie spoloynego wmyśtu nawa żyła jego wyrzucona.

11. Wtę niewiem iezeli to mied za odmianę gdy port ogrodem/ ogrod
portem się stawa. To wiem że nawa życia naszego port w sobie mied beda ie
zeli tym beda co straciły/ to iest iezeli beda ratem y ogrodem albo iezeli beda w
ogrodzie. Dochodze tego naprzod z morza czerwonego, wlasności / Jale co mo
rze teraz wiadomość trudna bo In eo navigatio Christianis est interdicta: in.
quam à Turcis maxime inquitur. Nam przeięt talacy z oczymiego swiade
Eduardus Ferdinandus Prorex. Indix tak mowi: Tam, pulchram, tamqz va
dium colorum distinctionem aqua ipsa ex fundo tractam reddebat oculis, ut regn. Epist.
non solo navigare, sed in pulcherrimo solo, multa colorum varietate contra
to, aut in laetissimo prato mille florum diversitate distinctum, in peristoma
apud Pite aliquo campanico variegato & picto versari & incedere videremur. Z cze
go taki wynika discurs. Morze to że lud Boży do ziemi. obiecany zniwolił Reb Salem
przeprawiając/ nasze znaczy do nieba nawigacya: wtę tak iako ray albo ogrod
przeprawiając/ Bog je wbrzywał pokazuie że iako port nasz ogrod/ ray tak
y droga do portu, ogrod za mioty.

12. Bardzi mnie potwierdza Woiwodztwo Zabulon. Serb iego był Tł
w dlogofamiewstiem Oycowim naznaczona Zabulon in littore maris habi
tabit & in statione Nauium. A to dżirna/ że ci starowieczni lodstwie wprzod
błogofamiewstwo niżeli starzy braci ich / Jachar. odjedziciele S. Richelius Dion. Carth.
mowi/ że bla tego bo. sobie Chrystus Pan w tym Woiwodztwie obrai mie. in Gen. art.
kłanie. owsem portem było y stanowiskiem do krotogo zamke zmierzal P. Joes 100.
sus. Transieratit & venit incivitate suam mowi S. Mattheus Rozumie
krotkolwieł że to Kłazareh albo Capharnaum było. miastem y portem naviga
cyey Jezusowey: Tłechże nauczy go Wielebny S. Beda Veniens in Galilaei, Beda in
recte dicitur venisse in civitatem suam. in quocumq; oppido esset. Tak Dom
krotkolwieł Woiwodztwo Zabulon było składem y stanowiskiem Jezusowi Jero
salem Woiwodztwie był iako w Domu swoim wśedzie przebył in civitatem
suam.

suam. Dobrzeby też wchodzić czemuś P. Bog tak zakochał się w nim? W samym Amieniu przyczynę znajdziemy: Zabulon interpretatur habitaculum pulchritudinis mowi Alcinus było iato ogrodem załwicyłm to Woiewodzowu w nim był owy ogrodek w teorym kwiat nań niewiędniacy P. Jezus wzrost Miasła in C. J. Ione Nazarech mowi Corn: a Lap. dla tego tak się portem Jesufowym z stałd/ że ten teory był sprzyrobenia Iesvs DEI zlaści Iesvs MARIA z upodobania raiu y portu tego w Domu Zoflow zstał się Iesvs Nazarenus.

13. Jeżeli nawa życia naszego będzie cnot ogrodem/ bądźmy w niej port mier. II. Dłtwa rzecz Grzegorz S. wspomina: Ołtę Marimina S. na morzu nawałność zgruchotały/ woda do wierzchu napelniony już wronawsy przeję ośm dni nie tonie/ ośsem plywa przez ośm dni aż do portu przyplynęł. A gdy poru dośbed/ ludzkie z niego wysiebl/ ołtę w porcie wrona/ przeplynawsy. Coż go nosiło poroobdnie napelniony wodami? Cnoty w nim jegliwacych ten załwicył w fercach ogrodo był portem ołtęw. Co wropielo w porcie przepławiony? Carentia, strach/ tego cnot ogrodo. Ac si illis egredientibus per pondere subleuatione caruisset: Et quae plena hominibus in pelago aquas portauerat. Maximiano cum suis fratribus recedente aquas sine hominibus in portu non valuit portare. Mamy dowod: Jeżeli ten załwicył cnot ogrodek habitaculum pulchritudinis wnas się znajdyje Bog znał/ y bądźmy mieli port w potopie. Opak gdy w nawach dusi naszych/ ogrodek cnot nie bądźje/ in portu naufragium, przeplynawsy wroniemy.

14. Naues Tharis P. Bog wspomina Isia do Etoze Varablus naues pulchritudinis Chaldaeus zowie Palatia pulchritudinis iakoby to wszystko iednoś było. Na te Jasnje Wielmożna starożyna łodź oczy obracała: cnotie to widze nieśmiertelney sławy imiona: cnot wśelchali miestkami: starożyna pobożnosć iest resedens. Imię Jasnje Wielmożnych Opalenstich/ a zelo religionis wsięje; wyborzenieni stych kraioz Jusieciowie/ Metropolis tey Maioryty Poznań/ zborow/ y ministrow ożytych/ słowem/ że Wielka Polska iest habitaculum pulchritudinis fidei, ma ex palatio pulchritudinis. z tey słowcy nawy/ z dwuch Jasnje Wielmożnych Andrzeiow/ z Bnina Biskupow Poznańskich. Ze inszych nieznośny czasowi opuścił katalóg/ iednego przyrocz: tak wiele Rosciolow/ tak wiele szczerolow y siebnych kielichow/ apparatus/ Collegia/ fundacyi wczyniel y P. Bogu darował/ że Długosi onim napisal: Liberalis: & vt verius dicam prodigus in omnes fuz Diocesis Ecclesias, ea singulari largitione, quae, de nullo vnquam Pontificum, Regum, & Principum legitur, refulgens. Nlehdze Bog wrobie miesta zlotu łodźi tedy raiem herolcznych cnot tak iestes załwicyłm.

15. Anie twolesto ozdoby: Jasnje Wielm Mscia Páni Ludowiko z Bnina Opalensta Scarościna Miedzyrzeczka: bo iakoby o własney ewoicy rzeczone S. Gregor: N. ośbied/ cnotie nalezy/ owo ełogium S. Nazianzena: Multa maiorum suorum tam secundum carnem, quam secundum spiritum, reperiebat exempla, ad quae solum respiciebat, ac nequaquam illis virtute erat inferior, tamen in hoc vno, & admodum prompse vinceretur, quod ab ijs bonum defluere sciret: eosque domestici splendoris radices esse, & gaudebat, & favebatur. Paterczy bowiemi na spozęty y słaby nawi ewoicy. Pierwszym się podawa polcowanie nad bliżnim/ słowy słach/ słowcy nawi ewoicy. Według Neutralistky: Aurum argenteumque quo mollius, eo pulchrius. A wsecu tey Jasnje Wielmożney Zewoicy/ słowcy liosci/ iakoz zmiełżone? Niemogłis mielosłeta wbożich Mielob/ widstet wraipione/ aby nie mialasgo racowici. Nlehdz wyprosseni od karania pobi dani cęba y przyczyna chrynie wso noseni: Nlehdz od pierwszky załsonieni impeczo przelozniacy: Nlehdz niecylo ci teoryz alyum y obrone wpoobines ewoicy mieli liosci/ ale y ci teoryz propiciatorium w madozych persusacyach y w zlozch

S. Gregor: N. ośbied/ cnotie nalezy/ owo ełogium S. Nazianzena: Multa maiorum suorum tam secundum carnem, quam secundum spiritum, reperiebat exempla, ad quae solum respiciebat, ac nequaquam illis virtute erat inferior, tamen in hoc vno, & admodum prompse vinceretur, quod ab ijs bonum defluere sciret: eosque domestici splendoris radices esse, & gaudebat, & favebatur. Paterczy bowiemi na spozęty y słaby nawi ewoicy.

Plin: L. 33. Sept: 6.

w zlozch twoich mieli. Nlehdz swiadcza Zakony szczerolowiem iakmużnami ewoiceni zacarowane. Nlehdz obsemeni bękami ozwasie wspomożone spietale. Nlehdz żywym wyswiadcza gloseni ci teorym w chorobach z domowey gotowalas leksafwa apieczki y wybornego secem zmiełżonym to rycz wśystkich potasowalas zlotu probe. Salomon aby zlotu naczęsi Boga corocił w re nawe wyprawił kraie gdzie aurum terrae illius optimum leczy by tam ten wiel wsecu twoim zrodzone był widzial zlotu liosci milskym byłby ie mogli Bogu ofiarowac wpominkiem. Wlehdz tedy iestze zlotu liosci ewoicy potora zdobila bo y erudu y fexoru zboleiacych wbożich y ponizoney powagi y niebezpieczna stwa zarazy nizacz falcuac wlasnemi zbolalych obkladala wwiłalas rekoma. Nlehdz się już niechelpia Antipodowie Topazium in Topazia Indiae Vrbe inuentum a lapidicis in corde alterius lapidis. Oto z fercu twoiego super aurum Epiphane & topazium super aurum & obrizum kostownieysza perla liosci na falcunek De 12. wiecznosci wychodzy. Dawida przed P. Bogiem w pokorze słaczacego z He. Gemm: Cap. 2. braisim czytaic vidit Michol topaziarum. Id est totum radiantem vt pora perisiofissimis monilibus fulgentem glossisse Pineda ciebie Jasnje Wielmożna Heroina tak wpozorona dla ratunka bliżniego iakoz inaczy niebo widziala owsem iakoz inaczy widzi tylko topaziatam tylko cnot tak heroicznych Jasnje ewoicoena Pearlami.

16. Miłosć ewoia ku P. Bogu y Niewieśney Matce iego wboży y ta wycborzym wsecu twoim zlotem była. scisle zdaloc się miejsce rentu domowy Kosciol Parochialny aby tylko sam zdobic y wbożac/ wylala się aż do Rosienictey Causmargiey choyna ku Bogu y Matce iego miłosć ewoia/ tedy cęsem na Druk cudow tam cudowotnoy Pániey przychim: pragnelas sławę Xrolowey Nlehdz bieskiey wieczna bo wleklaca w pismach sława rozprzeszczeniak. Plynela zlotu szczerolowioscia ta swieta miłosć ewoia y na swieta Gore Gostyasta nie tylko to przez cały żywot/ macierzynska to mietyse swięce y nas liche stugi ewoicy szczeraiac opietu ale y przy smierci samey zrey zlotey słabn miłosci zlotym Niewieśney Pánie wdorowawsy przesentem.

Namiet zloty darowany ta-rysl. 1500.

17. Tu podobno ctyticus iaki już na mnie mruzy że daleko od portu y ogrodu moiego od stapiem. Nlehdz że się obaczy że w zlotey nawi y port y ogrodo zloty bydy musi. A że to nie zlotych gor obietnice niech spozazy na owe golembie: Etoza podobno wmiataca bo zbladla opisile Dawid In pallore auri. Te zietonym swięty przesentem In virore auri. Dobrze ozdobo Słowianow. Nlehdz zarym zmylone hesperid ogrody/ zlotym kwieciem y zloteni klanliwie bogate fruktami wstampa/ oro zloty ogrodo/ oro ta śmiertelnie zbladla Heroina starożyna nawe swoici zlotym wczyniela ogrodeni/ w teorey Boga y bliżniego zlotu niecylo kwicnela miłosć/ ale zlotu ozas windemia fruktiełkowala. Toz port zlotego w nawi ogrodu teory sławi Cassiodorus. Huius columbae victima inspecie auri clarificatresplendent quia postquam de hoc mundo discesserit super aurum eius gratia relucebit.

versio S. Hierom:

18. Ephron Gen: 23. ogrodo Abrahamowi przebał o teorym trądicia zgotnym SS. Doktorow zdaniem iest taka ze w nim był grob Adama y Ewy/ ale nie przebał y imię nawei przez to wracił/ albowiem tak hebraisanci trzymaia że zatus od przebaży nie Ephron ale był Ephran zwały/ co za floskiole Dion: Cart: co zmienielo Ephrona opowiada S. Richelius; Quia reprehensibilis fuit vestitus in sen: Ephronie potad przypietwoszy rodzicow grobach smierci y wiecznosci rożmy slal. Postea dictus Ephran. id est infirmus seu imperfectus. 19

Dion: Car:
art: 35. In
Gen:

in patria. A bardsi SS. Patronowie twoi te postom/twoim correspondencya
wyswiadczaia. Zaczec przez te Jasnie Wielm: Heroic: Nowenny roini Jchm:
od dnia zescia posci za dusze Jcy Mosci poszli/ dsa sie boacza dsiwnym spo-
rzedzeniem Boim/ lubo przy ordinacych pogrzebu na to reflesy niebylo. Jar-
wina to SS. Patronowie correspondencya Jasnie Wielm. Insi P. Starosci
na pokazali Jaktomis w port opieku ich Tawie Twoie tcirowala sposobami
calkiem przypinnace w port wiecznosci w dscia dobowionych postom swoich
iako ciala w ten sklad grobowy tak nadscia w Bogu i dusze w szesalney port
wiecznosci w prowadza wsciegi zgola port w zlozey Tawie ewoicy widziemy.

25. Oteno w Arce symbolum conformitatis y resignatcy woli ludzkiej pod
wola Bozja/ oteno Symmachus zowie diluculum: A powzbanie na wola Bo-
za prawdy jest iuzentka niebieskiej swiadcio chwaly poprzedzajaca. To Arce
lefi ofienko z ceru Hebraistego zowie sie meridia, a resignatia na wola Bozja
lefi skutkiem naygoretszey poludniowey ku P. Bogu mielosci. Ofienko w Arce
infi hebraistanciovia cristallina, a resignatia na wola Bozja czystym czyni
nad kryscaly sumienie. To ofienko Arki Rabinowie zowie Lapidem pretiosu
splendidum arcam suo lumine illustrantem vt facit carbunculus nad woli Bo-
zey poddanstwo/ swietnieyzy kostornieyzy platinieyzy percy ziemia niema
niebo nierodzi. To oteno Rabinowie zwali Lucernam ia rzekie ze bylo compas
martyrysti/ teory verforiam albo acum magneticam zowiemy. Ten iako podho-
dnie bladzacych marinarow oswieca/ ale indicata cynofura maris etiam rectu
Reb. Sal: & cerum tramitem ostendit. Toz oteno w Arce czyniela sama cylo niebo Tuo-
Lib. 4. Co mu pokazuiac wbeszczalo coz poddanstwo na wola Bozja sprawiue compas
28. 5. 4. zeglarki maia cum altis & polis sympathiam y wsaupionym powietrzu do-
go do portu nawie pokazuiue oteno w Arce zgodnego z niebem Tuoego do portu do-
nieba miatrowalo/ toz czyni powzbanie na wola Bozja. To ofienko w Jnym
wierzchu Arki: a poddanie sie pod wola Bozja wierzchem jest naywyszey Chre-
D. Thom: scialskicy doskonalosci/ Maxima virtus in moribus: quia vt adherat Deo co-
2. 2de qu: temit maximum idest propriam voluntatem mowi Angel: Li Doktor. Naysna
104. ar. 3. mnieyszym to oteno bylo Arce pozytkiem dla tego P. Bog Tuoemu onim ro-
kazuiac mowi/ Facies szelnestram ipsi arce. A coz pozyteczniyszego nad resigna-
cya nad stosowanie sie do woli Bozey/ o iako bezpiecny port bydy w woli Bo-
zey. Iakoz doysc doba tak wielkiego.

26. Pierzmy prosze co nam Bog na swiate przychodzacy za kolende przy-
nosi: Aniolowie ia spiewali: Gloria in excelsis Deo & intera pax hominibus
bonz voluntatis. O dobro pozbane pokoy na swiate przyniesiony/ A nie ow-
teory y zeby w kale siedzac maia sed potius pax temporis est aequanims su-
B. Alb. M. scepio emergentiam in tempore quam Christus cum Iuda habuit quando e-
sup. aff. undem ad osculum recepit mowi Blog: Woycieh Wielki: Ten pokoy w koe-
mif: i pte. tym serceludzkie w przgodych w zainszych szobknieprziciadiol tak pokoyne.
C. 3. Litig. iako nawa w stano wisku swom iako byl P. Jezus przy pocaloowanu Iudasa
wym. Wic na orzymanie tego pokoiu oro Aniol pakt y kondycyerozglosiel/
pierwsza kondycya Gloria in excelsis Deo: Vt ipsi pacem habeant & gloriam.
Deo attribuant mowi tenie niech w kazdym przypade tak chwala P. Bogu
iako Job Dominus dedit Dominus abtulit fit nomen Domini benedictu. Dru-
ga kondycya: Pax hominibus bona voluntas czytaie Gracy Oycowie/ To iest
iako nemo bonus nisi solus Deus tak sama tez wola Bozja iest wola dobra/ nie-
boby ze skuga y niewolnosc woley ewoicy skazoney slopey sley/ ale boby stu-
ga dobrej woli poddanstwu woli Bozey tak dostapiu daru teory sam Chrystus
na swiate przychodzac przyniosl (znac ze wielki:) Pax hominibus bonz volun-
tatis.

27. Jezeli jas tych kondycy nie wykonasz przeszezega cie tenie w Mstet Arke
Riege

tego Doktor/ Gloriam Deo volentes auferre pacem sciunt & ideo gloriam non Iuda Cap.
habent onsem niczko niestawia sie pdemi/ ale tej iako S. Apokol nau-
33/ Qui dominationem spernunt se: Fluctus feri maris despumantes confusiones
uas. Fluctus mowi Beda in semetipsis inquiri semper tumidi tenebrosi & amari
nt &c. Despumantes suas confusiones quia instar tumentu yndarum quanto alti-
us se superbientes attollunt tanto amplius confusi quasi in spumas levissimas dissol-
vuntur & pereunt. To iest moley propoziciei izykiem mowiac teory woli Bo-
zey rzadom sie spretiwiala y tego Pana Malcontenti dominationem spernunt port
spokoynosci y ciala y dusze traca. Niech nas tego ze zeglacy Jonas nauczcy. Wscel
w Tawie ale tego ofienko ku niebu poddanstwa moley Bozey niechcial miec za kom-
pas zeglarki. Quod fugeret a facie Domini a iesze zeby niemusiul zpozazec w nie-
bo descendit ad interiora Navis aby gwałtem o woli Bozey nie myslil dormiebat y
chodil mu z kstloscia sen przychodziel sopore gravi przeicie gwałtem wslowal spa-
niem woli Bozey zapomniei Operiens seipsum iacebat mowi Iosephus Flavius y
zglowa sie nakrywyl lezal poniewolnego smu oczekiwaiac. Widziue w potczywy spot
woli Bozey. Mialze pokoy y port/ onsem blatego samego facta est tempestas ma-
gna in mari pragno przybie okre do portu iakiego nitebantur viri czyta vulg. anti
vt reuenterentur ad aridam ale datno Et non valebant. Toz takiemu kazdemu by-
wa in semetipsis inquiri semper.

28. Opak ieseli bediesz czlowiektem dobrej woli Bozey poddanym wscel
spokoynym/ wscelbie w portie bediesz. Znowu parzmy na Jonasa przecenal bardsi z
glupiego vporu nizeli ze smu powzbal sie nadsztajone karanie Boze Tollite me &
mittite in mare. A zarym Jonas w scelbie in portu Tulerunt Ionas & miserunt
in mare S. Hieronym mowi Non dixit arripuerunt non agit inuasertunt sed tulerunt
quasi obsequio & honore portantes O wielka spokoynosci sprawco/ zguby swo-
iey iakoby onem czynieli/ Jonasa acceptuue ow to pokoy Quam Christus cum Iuda
habuit. Iakozes tego dobra nabyt Jonasiui namienia S. Hieronym: Tulerunt non
repugnantem sed praeibentem manus ipsorum voluntari y w rcty y w spiatwach
zguby swoley iest y wola Boza wpatruiac. Praparaui Dominum piscem grandem
& deglutiui Ionam bylo sie czyni z turbowac ale Orauit Ionas ad Dominum Deum
suum de ventre piscis. Trzeba na mobilne wspotkoienia/ wspotkoiony Jonas tak da-
lece: vt in ventre ceti commodi quasi in domo degeret & oraret mowi S. Grze:
gorz Tliff: Powiada niema wola Bozja portem iest y wspotonemu.

29. I w duszy pokoy ludzom dobrej woli Bozey poddanym: Widziala kiedys
S. Mechelida P. Jezusa vshle dzewo rozami obkladajacego y mowiacego stysalas
stozumnie je nigdy sadnego grzesnika serce tak rdoz grzechow niezascblo/ ieseli iaki
bol albo chorobe ponio. A tej naymnieysza z taka odwaga/ ze dla mielosci y chwaly
imienia moiego wielka poniesl bylos gorow zeby teze zaraz godziny zaklonec
niemiul/ y do przycicia lasti moley bydy sposobnym. Aza to nie iest pokoy z Bo-
giem nie port je to: Marinaz de Escobar czasy iebnego pokazawyl sie Pan Jezus/
podal klucz sley mowiac: Anima suscipe ex manu mea quod donum quod tibi of-
fero & istam clauem cordis mei & voluntatis o swietey poddawntu teozby nam cie
dal abymsy sobie otwierac w kazdey namalnosci mogli serce Jezusowe y tu iako w
portie bezpiecnyrn spokoynie spoczynaic. Poradzmy sie tey swiarcobliwney Patienti
iako daru dostapiela tak wielkiego. Spytala Pana Quales mi Deus habere potes causas
vt id facias: wic odpowiadajacego Pana stuchaymy Ego anima vt tibi praeltem gra-
tiam, respicio magnum timorem. & circumpectionem cum qua viuus atque re-
signationem in omnibus & per omnia meze voluntati. Klucz do serca Jezusowego Idem Ibid.
odebrai & miec w mocy swoley ten port blagoslawiony serce Jezusowe sepperientey 5. 3.
wznaycie je iest resignatio y confirmatio do woli Bozey.

30. Tawia Twola Jasnie Wielm: Maia Pani Staroscina Miedzyrzeczka iako
owe ostij mansuclarum, Arki Tuoego porty/ odsiedzicela tak y ten/ ofienko/ nie-
bo/ y

Exp. orosis
Dominica.

Ludon: de
Ponte vitae
cius L. 6.
Cap. 5. 5 20

bo/ y same wola Boga pokazuiącego o życiu swoim Job świadczy: Dies mei velociores fuerunt cursore fugerunt & non viderunt bonum. A my z wst Bożych wie-
my iako wiele niewidomych darów sobie nastąbiel/ ale sposób ktorzym dni tak opę-
dział pożytecznie niech sam opowie/ Pertransierant quasi naues poma portantes
Antiqua Vulg: czyta Praterierunt cum nauibus Ebe to jest cum nauibus volunta-
tis albo voluntarijs. I życie twoie widzę że takimże sposobem było nawa woli Bo-
żej. Kiedy przy ostatnim prawie rchnieniu zpytana ta światobliwa Heroína: Jes-
zełi się Wm: na śmierć reholuujesz? heroicznie odpowiedziała do Chrystusa pragnę-
czegoż mam żalować. Pragnęła: Toś więcej czyniła niżeli ci ktorzy chcą tylko co
p. Bog chce. Spytani od Przewielebnego dysponuiącego Spowiednika. Reholu-
jesz się Wm: cierpieć na tym świecie? Pána Boga prosił/ odpowiada/ y Wm
cze pros aby tu na tym świecie za mnie dosyć uczynił sprawiedliwości swojej
chowając owe kondycje na dostampienie požadanego z Bogiem pokoiu przez
lę podane/ uczyniłaś podział z Pánem Bogiem iemu chwale a sobie spoko-
wółka wola iego zostawić postuśenstwo. Pozyskałaś też to szczęśliwi niż Jon-
ze y choroby tak ciężkie/ y śmierć nawet sama. Non inuaserunt sed tulerunt quasi
obsequio portantes: Sakwienela duska twoja/ tak rezoluthym na wola Boga powzda-
niem/ y tudyć pobożnie mogeżes odebrała klucz od serca Jezusowego/ miałaś tedy
port w złotej Ławie twoiego/ y nadzieia w Bogu że w porcie szczęśliwie stanelas
błogosławionej wieczności.

31. Alze dnia wczorajszego oddane już imieniem twoim pożegnanie: dziś też.
Zegna cię naprzód Jasnie Wielm: Je Mose Pan Matzonek Twój/ dziekuiac że w
spólnym pożyciu spólna zroba Ławę miał/ iako w spokojnym porcie/ miałym spoko-
nych dni opędzeniem. A tonące prawie w łazach serca tym cięży/ że y tak wysoki chod
twoich dowodem/ y tak wielu y wielkich duszy twoiej pomocy pieczolowita obrada/
nie może tylko szczęśliwej Ławie twojej port poruszać wieczności. A co ty iemu wy-
świadczyłaś dożywnie/ toć z truchłaly Matzonek y po śmierci wyplaca/ gdy zda-
niem S. Nazyażen: Amicus fidelis portus est refrigerij. Zegna cię Jasnie Wielm:

S. Greg: Niem S. Nazyażen: Amicus fidelis portus est refrigerij. Zegna cię Jasnie Wielm:
Naz: Ora- I Ch Mose Pannie Rodzone Twoje/ y rozszerzone niepowetowana matka Twoja/ tym
tione zda. utulając serce/ dziekuiac że światobliwemi życia twoiego postępkami/ y zostawiłaś
potomnym wiekom wzor przyśtoyności/ y wstawiłaś y ozdobiłaś przezacney krwi
Twojej matrony. Zegna cię Jasnie Wielm: I Ch Mose Pannowię Rodzeni Twoi/
a lzy wrodzonej miłości/ w szlachetlich złoczywsty ratunkow pobożności/ dzie-
kuiac że owo starożytnych Polak obyczajow w terminach postinowienia na wola
starzych powzdanie piękny w tobie mieli przykładem. Zegna cię Jasnie Wielm: Oye
czystego Domu Twoiego Parentela/ co ktore rodzonej swojej przypisał S. Gregorz
Nazyaż: Twojej chęć przynawiać pobożności Elogium/ O natura muliebris

virilem etiam propter commune salutis certamen superans & corpore non
anima differens. Zegna cię Jasnie Wielmożna Macierzystey Kwi Two-
iej Rodowitość pragnąc widzieć cię na wielki in fasciculo viuenticum.

Zegna cię ostatnia niebzy ługami twoimi a bolelaca na strate

Macierzynskiej protekciey Twojej Congregatja naska/ zegna
mowie affektem osieroconey przyzwoitym. Tym się

tylko wszyscy niedźnie tulimy/ gdy Ławę Twoję

woley Bożej pod dyktis oddana w poze-

danyim bydź porcie tujemy/ aby bels

nowie wszyscy Requiem zter-

nam dona ei Domine, &

lux perpetua luceat ei.

A M E N.

